

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 19.

Lýsingarprísir fyrri peltireglu: 30 oy. á forsiðuni,
20 oy. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fest
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 7. mai 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brevsaðnarstodum
og skrivstovuni. Telt. 143.

3. árg.

Tandlæge BREND

træffes 11-5. Telt. 114.

NÚ ER TAD AVGJORT, at javnaðarmenn og sjálfstýrismenn ikki við fólkatingsvalið standa spjaddir eins og við landstingsvalið. Javnaðarmenn og sjálfstýrismenn eru komnir ásamt um felagsarbeiðið fyrri einum felagsmanni til komandi fólkatingsval, út frá tí sýnishorni, at verja lögtingið ímóti at vera sviðið táð føroyskar sakir koma fram í fólkatinginum.

Prógvað er tað, at Andrass Sámalsson lítið heldur um lögtingið, táð tað ikki hevur samljóð við vinstraflokkkin á ríkisdegi. Og sjálvur hevur hann ferð eftir ferð bæði skrivað og sagt, at hann ger sum honum hóskar, hvat so lögtingið enn ætla at fáa framt.

At sambandið er í minniluta á lögtingi ger eisini tað, at skipanin sum er, er blóðskeiv, at ein sambandsmaður situr í fólkatinginum, og ikki bert loftar teim føroysku sökum, ið niður koma, men eisini handfer ella letur tær handfara eftir egna tykki — og letur lögting vera lögting.

Út frá hesari áskoðan hava báðir teir frælslyntu flokkarnir í Føroyum haft ráðagerð um hina politisku stöðuna nú til fólkatingsvalið og eru partarnir á einum máli um at gera alt, ið gerast kann fyrri at fáa meinbogan fyrri frælslyntum føroyskum málum burtur úr fólkatingssessinum. Vinstramaðurin Andr. Sámalsson má fáast burtur úr fólkatinginum, um vissa skal fáast fyrri, at lögtingsins avgerðir fáa tað góðu viðgerð í fólkatinginum, sum kreyst, Føroyum og Føroyingum at gagni.

Ein onnur síða ger seg her eisini galdandi, og tað er hin stóri skaði Føroyingar liggja undir at hava völdað tí danska fólkinum við at hava haft Andrass Sámalsson sitandi í fólkatinginum og oyðilgt tær socialu lógir, sum íggjøgnum áralangt stríð vóru komnar donskum íbúgvarum tilgóðar. Hesa viðmerking fer sambandsflokkurin tí frá tí danska fólkinum: Sambandsflokkurin ber sína stóru skyldu fyrri tað haræði og hjartaloygi, ið sýnt er tí danska fólkinum undir tí ríkisstjórn, ið frá var ríkin 24. apríl. Tað hververk hitt farna ríkisstýrið hevur útint móti teim minni mágvandi, móti teim gomlu, móti teim sjúku og arbeiðsleysu, ber sambandið

skylda fyrri. Her hevur Andrass Sámalsson trúðliga fylgt vinstramonnum í tjúkt og tunt í kappingarstríðnum um at forkoma so nógv sum møgult av tí góða hitt minni menta fólkið hevði strevað seg fram til, stuðlað av frælslyntum politiskum flokkum.

Nú er stundin komin, at Føroyingar kunna bota eitt sindur um tann órætt, ið vit, íggjøgnum sambandsins umboðsmann A. Sámalsson, hava gjørt danska fólkinum. Nú er tíðin komin, táð vit krevja at fáa mann inn í fólkatingið, ið ikki gongur ímóti Føroya lögtingi. Nú er tíðin komin, táð vit seta mark fyrri afturhaldsins valdi. Nú stendur stríðið um afturhald ella framburð. Nú skulu Føroyingar svara fyrri, hvussu farast skal fram her í Føroyum. Um tað skal vera hitt stírnada afturhaldið, ið her skal ráða og valda, ella tað eru framburðsflokkarnir, ið báðir byggja á víðari resur fyrri fólkið til sjálvt at hevja og krevja. Skal hitt stírnada afturhaldið, ið í mong ár hevur ligið sum ein kold hond yvir okkara litla samfelagi og forað framburði og framtøkum, longur verða ríkjandi her í Føroyum, ella skal her koma annað skil, og gerast meiri livandi á landi?

Hesum vera Føroyingar at svara á komandi valdegi. Tí her koma allir, annaðhvørt fyrri ella ímóti, at taka stöðu til hesar spurningar, bæði tey sum fara á val og tey ið sita heima á valdeginum. Allir Føroyingar eiga at vera á einum máli um, at tað ikki longur ber til at hava mann sitandi í fólkatinginum, tvinnandi lögtinginum ívegin í dyggastu, í týðningarmestu stórmálum. Allir Føroyingar eiga at vera á einum máli um, at tað er ómøgult, at vit hava ein fólkatingsmann á ríkisdegi, sum í tjúkt og tunt fylgjur afturhaldsflokkunum í teirra niðurbrotandi starvi og teirra landaskaðliga atburði, við sínum politisku ógerðum móti tí stórsta partinum av tí danska fólkinum.

Nei, nú skjóta vit slá fyrri sambandsins hververkum móti tí danska fólkinum, við at taka Andr. Sámalsson út úr ríkisdeginum. Nú skúgva vit meinbogan burt, ið tarnar tí framburðsstarvi, ið Føroya lögting leggur stöði til, og nú skal vera endi á hesum óskili. Fylkjast tí javnaðar- og sjálfstýrismenn um felagsmann til valið. Og fjølmentir vilja Føroya veljarar, javnaðar- og sjálfstýrismenn finnast við valborðið og velja okkara felagsmann: S. P. úr Konoy til Føroya fólks umboðsmann á ríkisdegi.

Fra og med

Onsdag den 15' dennes

holdes Banken aaben hver Sogndag fra

Kl. 11 Fm. - Kl. 3 Em.

(istedetfor som hidtil fra Kl. 11 — Kl. 2).

Fra samme Dato vil Expeditionstiden Lørdag Em. Kl. 6—7 bortfalde.

Thorshavn, den 1' Maj 1929.

AKTIESELSKABET
FØROYA BANKI

HERNAÐAR SONGUR

Lag: „Warschawjanka“.

Stormdunið dynjar so víða um landa,
sól-ljosi forá tey náttmyrku sky.
Ábyrgd vit kenna, mót fianda standa
stinnir, vit óttast ikki deyðskøldu gny.
Tí vit eiga frælsis líbjarta loga,
hátt vit tí hevja hin blóðreyða dúk,
fylkjast í stríði við vónfullum huga
veita vit vørn teim ei lagnan var mjúk.
Nú haldið í hernað! dystur skal standa!
sigur skal vinnast, nú áfram í ból!
Blóðreyða merki nú smellur um landa:
Nú byrjar nýtið for arbeiðsins fólk!

Dømast nú skulu teir ránsmenn, ið ráða,
bøðlar, allir nú skulu fáa sitt,
merkið skal smella mót loftinum bláa,
tekin at hardasta stríð skjótt er strítt.
Tí arbeiðsins hetjur! Tí hava latið
foldina drukkíð bæði sveitta og blóð,
skúgvíð nú ránskróppar allar úr sæti,
nú eru til sigur øll líkindi góð.
Nú haldið í hernað! o. s. fr.

Hungur og neyð alt ov leingi vit kendu,
tíðum var rænt okkara dagliga breyð,
nú verður á slíkum óskili endi,
nú stendur stríðið um liv ella deyð!
Tær hugsjónir bjørtu, fyrr liv mátti lúka,
líkbleikt á valinum arbeiðsfólk lá.
Nú er tað vit skulu hevndarstund brúka,
smell, reyði dúkur mót himinum blá!
Nú haldið í hernað! o. s. fr.

„Warschawjanka“. Russiskur hernaðarsongur. Eftir orðum Rosa Luxemburg's.
M. S. týddi.

Føroyingar og fólkatingsvalið.

„Fra anden Side bør vi ogsaa forberede os til Valget.“ sigur „Føringur“ i „Dimmalætting“ fyrri einum mánað síðani; men so sigur hann: „I saa Henseende bør vi følge det socialdemokratiske Eksempel. Vi bør dog ikke følge Eksemplet fuldt ud.“

Hann heldur, at nú mega sambandsmenn eins og javnaðarmenn gera seg út til valg. „Vi bør dog ikke følge Eksemplet fuldt ud.“ Hvi skal ávaring gerast? Hvat hava javnaðarmenn gjørt, sum „Føringur“ má vara sambandsmonnum frá? Avar-

ingin man væl ikki vera meint á tann hátt, at sambandsins veljarir skulu blint lata seg leiða av teirra undangongumonnum og ikki mukka, hvussu tað so gongur; hetta er tað brot, sum javnaðarblaðið hevur gjørt. Tað hevur verið so næsadjart at komið við atfinningum yvir tað syndarliga úrslit frá ríkisdagssetuni í vetur. Í hesum brævi, sum „Føringur“ sendur „Dimmalætting“, sigur hann, at nú er tingarbeiðið næstan líugt fyrri í ár, og seinastu arbeiðir fyrri Føroyingar, hann nevnið, eru:

»Løven om Fiskerilaan gennemføres vel nok!!« og »hvis der ikke kommer noget ud af det i denne Rigsdagssamling stedfundne Arbejde for de færøske Koreveje, saa vil mange mene, at Rigsdagssamlingen har været mager!!« Og aftaná hetta kemur hin kendi setningurin: „Man maa rigtignok haabe . . .“ Slíkt er úrslit eftir einum hálvum ári niðri í Danmark. Hetta er tað, sum gjørt er fyrri tey føroysku stórmálini í ár, fiskarflánilógina og studding til vegabygging. Hetta er tað, sum „Føringur“ óttast fyrri, at teir føroysku veljarar koma at falla frá sambandinum fyrri, hetta neyðarsliga úrslit, sum sambandsins fólkatingsmaður hevur útvega teim henda vetur, hann hevur verið í Keymannahavn. Tí má tað gerast í tíð, at varskógva: „Vi bør ikke følge det socialdemokratiske Eksempel fuldt.“ „Føringur“ meinar, at teir mega leggja doyðin á fyrri at fáa sambandinum ríkisdagssessin aftur einaferð enn, og tí mega sambandsmenn ikki kalla tað „magert“ úrslit, sum komið er í vetur; teir mega ikki gera sum javnaðarmenn, at gera atfinningar til tað, sum vert er at finast at; men teirra skylda er at akta og „haabe“.

Nú man tó tann tíð verða komin, at teir føroysku arbeiðsmenn og fiskimenn eru vorðnir leiddir av bert at „haabe“; nú mega teir og teirra blað gera atfinningar til tað, sum ikki er teimum og teirra landi til frama, hvat so „Føringur“ og starvsbróður hans vilja kalla hesar atfinningar.

Sambandsins oddamenn hava nú næstan í eina fjóringsöld kvøði sína somu visu: vit skulu bíða, vit fáa nokk, lat okkum hava góður vónir.

Tað hevur vist ongantíð verið betri vónir fyrri at kunna fingið eitt gott úrslit úr nokrum valgið enn beint við hesum, sum nú stendur fyrri durunum, fyrri tað arbeiðandi fólki her á landi.

Føroyalands fiskarar og arbeiðarar, kvinnur og menn, vísi tykkum á valdeginum sum eitt frítt fólk, sum ikki letur seg tosa burtur við vokrur orðum og lovsongi; men standi øll saman ímóti afturhaldinum í Føroyum og ímóti afturhaldinum á ríkisdegi. Samgonga er skipað millum javnaðarmenn og sjálfstýrismenn. Afturhaldið mátti lúta í Danmark. Verði nú øll sameind um at lata afturhaldið lúta í Føroyum.

Arbeidsmaður.

